

KNJIŽNICE U 2023.

Obradom administrativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice dobiveni su podaci o knjižnicama koje su djelovale na području Republike Hrvatske u 2023.

Obuhvaćene su 1 872 knjižnice, u koje su uključene jedna nacionalna, 125 visokoškolskih, sveučilišnih i znanstvenih, 106 specijalnih, 309 narodnih, 965 osnovnoškolskih i 366 srednjoškolskih knjižnica.

Od ukupnog broja knjižnica u 2023., njih 10% samostalne su knjižnice, 12% ih djeluje u sastavu druge knjižnice (podružnice i ogranci), a 78% je u sastavu druge institucije, poduzeća ili obrazovnih ustanova.

Sve veći broj knjižnica s pristupom internetu

Modernizacija knjižnica novim medijima i tehnologijama omogućuje neposredan pristup svim vrstama znanja i informacija, multimedijski odjel ima 71% knjižnica, a gotovo 100% ih je opremljeno internetom.

U knjižnicama su ukupno 4 083 zaposlene osobe, a od toga je 84% žena. U ukupnom broju zaposlenih osoba u knjižnicama stručno knjižnično osoblje ima udio od 91%.

Najbrojniji članovi narodnih knjižnica i posjetitelji knjižničnih događanja jesu djeca i mladi do 18 godina

Članstvo u knjižnicama ima 1 152 466 osoba, a od toga je 75% aktivnih korisnika. Žene čine 64% ukupnih korisnika narodnih knjižnica.

Članovi osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica čine 42% članstva svih knjižnica, a slijede narodne knjižnice s 40% u ukupnom članstvu. U narodnim knjižnicama djeca i mladi do 18 godina čine 43% članstva.

Promatrajući dobnu strukturu posjetitelja, u ukupnim posjetima knjižničnim događanjima 68% polaznika mlađe je od 18 godina.

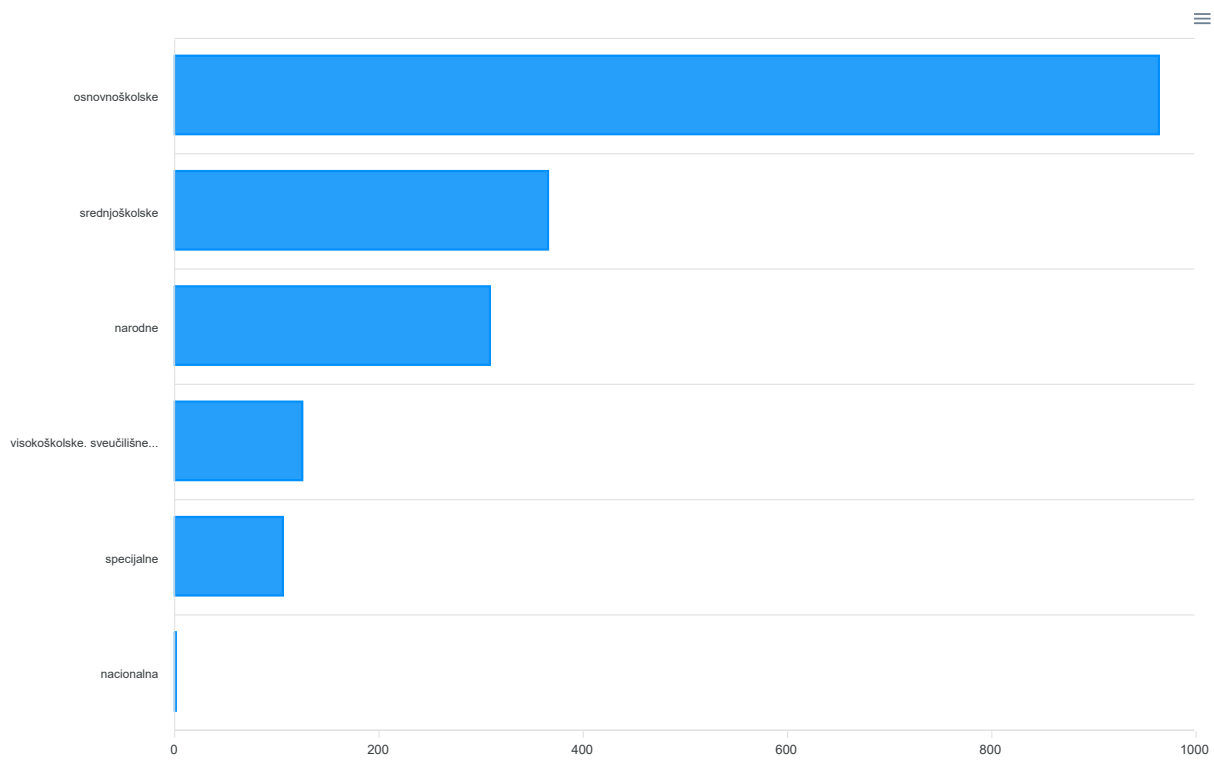
Pristup knjižnicama za sve

Kako bi se potaknulo čitanje i povećala dostupnost knjižnične građe u ruralnim sredinama, narodne knjižnice udvostručile su broj pokretnih knjižnica (bibliobusa) s devet (u 2022.) na 18 (u 2023.).

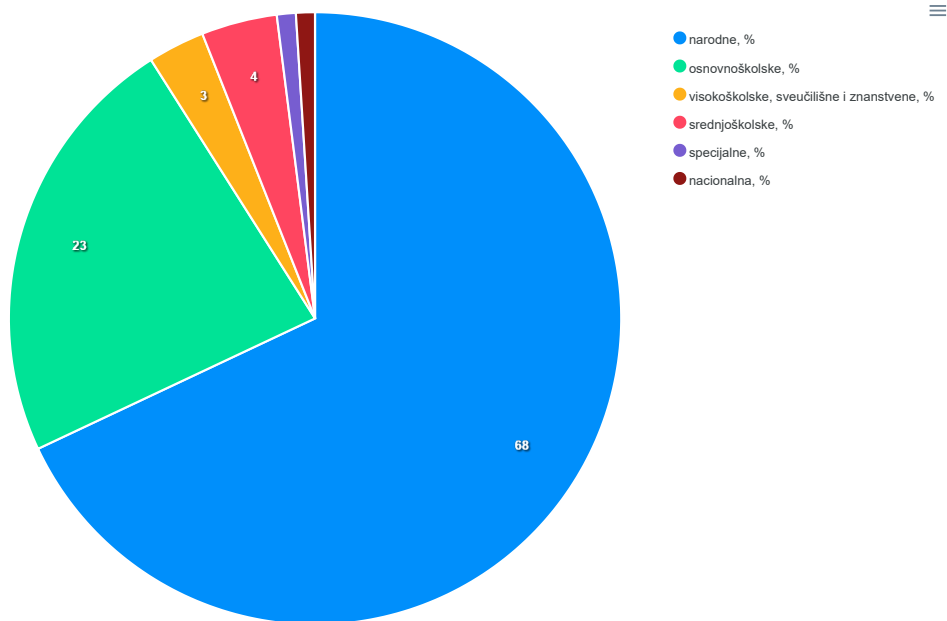
U 2023. broj fizičkih posjeta knjižnicama povećao se na 38%, što je u usporedbi s 2022. godinom za 9% više fizičkih posjeta knjižnicama. Od ukupnog broja posjeta knjižnicama, najviši je udio fizičkih posjeta osnovnoškolskim knjižnicama, 88%, zatim srednjoškolskima, 72%, te narodnima, 35%.

U 2023. održano je 52 568 knjižničnih događanja, što je povećanje od 12% u usporedbi s 2022., a od toga je 42 416 knjižničnih događanja bilo za djecu i mlade. Održane su i 25 402 edukacijske radionice.

G-1. KNJIŽNICE PREMA VRSTI U 2023.

G-2. KORIŠTENJE KNJIŽNIČNE GRAĐE U 2023.

1. KNJIŽNICE PREMA VRSTI, STATUSU I DODATNIM ODJELIMA U 2023.

Vrsta knjižnice	Status				Dodatni odjeli i usluge					
	ukupno	samostalne	u sastavu druge knjižnice	u sastavu druge ustanove/ poduzeća	korisnička mjesta	multimedijjski odjel	za slijepe i slabovidne	internet/ WLAN	igračke i didaktičke igre	bibliobus
Ukupno	1 872	187	229	1 456	40 783	1 331	48	1 866	549	18
Nacionalna	1	1	-	-	1 264	1	1	1	-	-
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	125	4	24	97	5 091	114	11	125	-	-
Specijalne	106	1	6	99	1 203	67	5	103	-	-
Narodne	309	181	116	12	10 195	299	16	307	209	18
Osnovnoškolske	965	-	81	884	15 866	574	13	964	290	-
Srednjoškolske	366	-	2	364	7 164	276	2	366	50	-

2. OBRADENA KNJIŽNA I NEKNJIŽNA GRAĐA U 2023. (STANJE 31. PROSINCA 2023.)

Vrsta knjižnice	Obradena knjižna građa prema broju predmeta					Obradena neknjižna građa prema broju predmeta				
	knjige (svesci)	novine (godište)	časopisi (svesci)	rukopisi i ocjenski radovi	ostala knjižna građa	igračke i didaktičke igre	digitalizirana knjižna građa	izvorno digitalna građa	audiovizualna građa	elektronička građa na prijenosnom mediju
Ukupno	29 081 847	242 762	2 693 209	581 664	597 605	23 192	141 746	499 325	766 644	193 120
Nacionalna	1 685 106	126 767	374 342	267 712	131 173	-	14 608	176 901	233 756	64 972
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	5 788 855	54 670	1 219 113	300 411	164 380	-	71 482	234 390	43 036	75 883
Specijalne	2 145 020	24 065	898 960	13 541	122 075	-	28 693	75 757	4 867	8 272
Narodne	12 125 078	35 049	153 922	-	127 961	17 947	26 963	12 277	396 721	33 059
Osnovnoškolske	4 942 517	1 587	29 170	-	5 441	4 142	-	-	67 049	6 265
Srednjoškolske	2 395 271	624	17 702	-	46 575	1 103	-	-	21 215	4 669

3. KORIŠTENJE KNJIŽNIČNE GRAĐE U 2023.

Vrsta knjižnice	Ukupno	Korištenje izvan knjižnice	Korištenje u knjižnici	Korištenje prema tipu građe izvan knjižnice					
				ukupno posudbi	knjige i brošure	e-knjige	audiovizualna i elektronička građa te ocjenski radovi	serijske publikacije	ostalo
Ukupno	12 398 671	9 966 388	2 432 283	9 966 388	9 770 174	51 222	102 188	13 481	29 323
Nacionalna	102 981	7 687	95 294	7 687	7 687	-	-	-	-
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	426 376	274 627	151 749	274 627	274 627	-	-	-	-
Specijalne	110 176	56 948	53 228	56 948	56 948	-	-	-	-
Narodne	8 385 567	6 928 334	1 457 233	6 928 334	6 761 888	51 222	89 767	13 481	11 976
Osnovnoškolske	2 888 485	2 293 633	594 852	2 293 633	2 269 724	-	11 628	-	12 281
Srednjoškolske	485 086	405 159	79 927	405 159	399 300	-	793	-	5 066

4. MEĐUKNJIŽNIČNE POSUDBE U 2023.

Vrsta knjižnice ¹⁾	Međuknjižnična posudba							
	ukupno		primljeni zahtjevi		upućeni zahtjevi		zahtjevi za elektroničku dostavu dokumenata	
	ukupno	riješeni	ukupno	riješeni	ukupno	riješeni	ukupno	riješeni
Ukupno	35 400	32 706	7 948	6 659	8 868	8 578	18 584	17 469
Nacionalna	11 202	9 927	2 817	2 256	3 111	3 083	5 274	4 588
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	12 687	12 226	1 366	1 313	2 677	2 620	8 644	8 293
Specijalne	7 286	6 543	1 484	913	1 379	1 263	4 423	4 367
Narodne	4 225	4 010	2 281	2 177	1 701	1 612	243	221

1) U knjižnicama osnovnih i srednjih škola ne postoji međuknjižnična posudba, nego samo prinova te otpis knjižne i neknjižne građe. Zato one ovdje nisu obuhvaćene.

5. KORISNICI KNJIŽNICA PREMA AKTIVNOSTI U 2023.

Vrsta knjižnice	Struktura korisnika knjižnica				
	ukupno	učenici/studenti	zaposlenici	vanjski korisnici	od toga aktivni korisnici
Ukupno	693 337	538 852	115 350	39 135	474 420
Nacionalna	11 657	-	-	11 657	11 657
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	141 802	122 377	11 897	7 528	64 382
Specijalne	60 483	-	42 591	17 892	12 484
Osnovnoškolske	336 368	292 759	42 648	961	288 091
Srednjoškolske	143 027	123 716	18 214	1 097	97 806

6. KORISNICI NARODNIH KNJIŽNICA PREMA SPOLU, DOBI I AKTIVNOSTI U 2023.

Vrsta knjižnice	Ukupno	Muški	Ženski	Članovi prema dobnim skupinama				Aktivni korisnici	Novi korisnici
				14 i manje godina	15 – 17 godina	18 – 64 godine	65 i više godina		
Narodne knjižnice	459 129	164 205	294 924	162 419	34 970	214 920	46 820	391 157	70 154

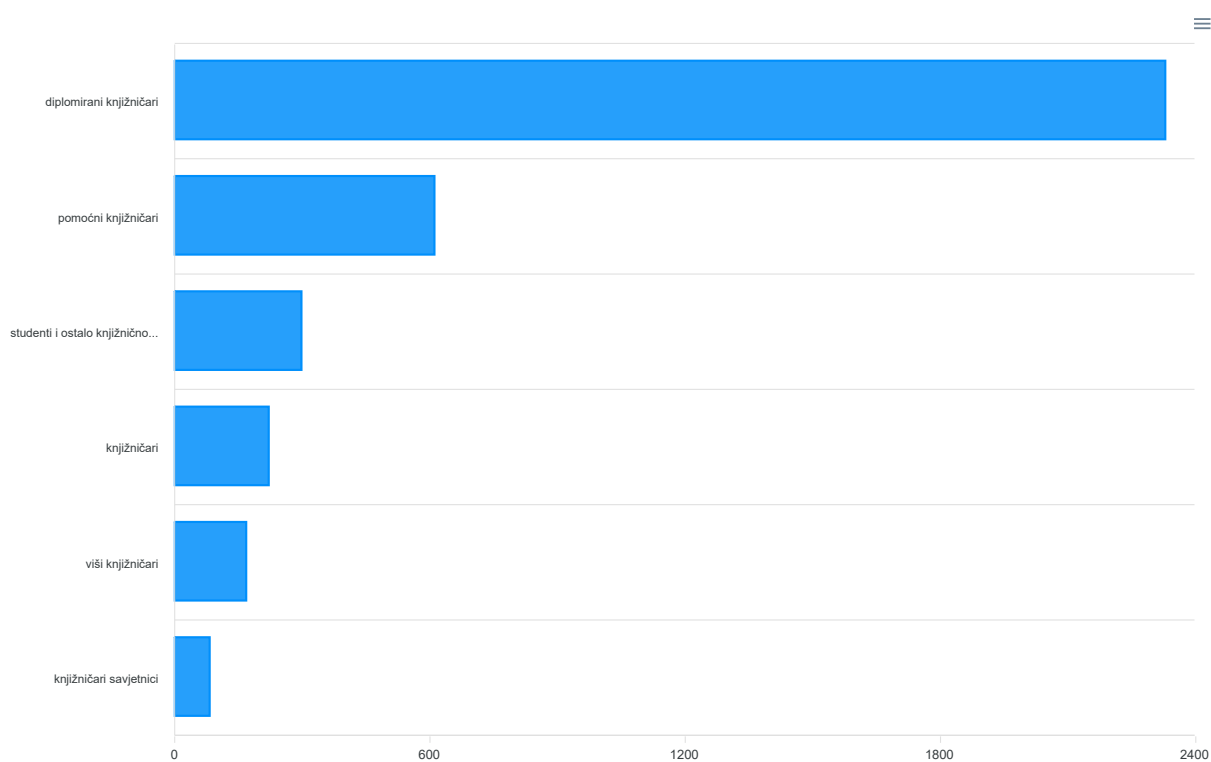
7. POSJETI KNJIŽNICAMA I KNJIŽNIČNIM DOGAĐANJIMA U 2023.

Vrsta knjižnice	Posjeti knjižnicama i knjižničnim događanjima								
	posjeti knjižnicama			knjižnična događanja				radionice	
	ukupno	fizički	virtualni	broj knjižničnih događanja		posjeti knjižničnim događanjima		broj	posjeti
				ukupno	od toga djeca i mladi	ukupno	od toga djeca i mladi		
Ukupno	32 320 503	12 419 202	19 901 301	52 568	42 416	1 240 496	842 129	25 402	472 197
Nacionalna	1 404 158	167 514	1 236 644	44	-	5 280	-	137	2 507
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	7 254 805	1 499 624	5 755 181	366	-	14 608	-	846	12 734
Specijalne	1 345 249	88 705	1 256 544	280	-	13 373	-	203	2 423
Narodne	16 537 865	5 749 836	10 788 029	33 305	23 843	758 282	393 176	5 183	115 434
Osnovnoškolske	4 685 056	4 124 625	560 431	15 766	15 766	357 566	357 566	15 883	275 835
Srednjoškolske	1 093 370	788 898	304 472	2 807	2 807	91 387	91 387	3 150	63 264

8. ZAPOSLENI U KNJIŽNICAMA U 2023. (STANJE 31. PROSINCA 2023.)

Vrsta knjižnice	Zaposlenici			Stručno osoblje							Ostalo osoblje
	ukupno	muški	ženski	ukupno	knjižničari savjetnici	viši knjižničari	diplomirani knjižničari	knjižničari	pomoćni knjižničari	studenti i ostalo knjižnično osoblje	
Ukupno	4 083	629	3 446	3 711	82	168	2 331	221	611	298	372
Nacionalna	306	103	203	273	24	19	72	13	60	85	33
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	527	107	420	475	22	52	188	25	84	104	52
Specijalne	163	20	138	157	13	11	94	11	15	13	6
Narodne	1 763	273	1 487	1 482	22	81	735	129	444	71	281
Osnovnoškolske	925	82	843	925	-	2	883	26	2	12	-
Srednjoškolske	399	44	355	399	1	3	359	17	6	13	-

G-3. ZAPOSLENI U KNJIŽNICAMA PREMA STRUČNOM ZVANJU U 2023. (STANJE 31. PROSINCA 2023.)

9. PRINOVA KNJIŽNIČNE GRAĐE U 2023.

		Nacionalna knjižnica	Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice	Specijalne knjižnice	Narodne knjižnice	Osnovnoškolske knjižnice	Srednjoškolske knjižnice
Knjige (broj svezaka)	ukupno	17 822	64 288	15 784	435 193	125 393	41 166
	kupnja	365	18 386	4 093	299 648	96 624	31 634
	zamjena	176	472	3 280	12 294	153	48
	dar	3 027	26 889	8 411	31 138	28 616	9 484
	obavezni primjerak	14 254	18 541	-	3 760	-	-
	otkup MKM	-	-	-	88 353	-	-
Časopisi (broj svezaka)	ukupno	7 200	20 590	5 379	2 486	3 855	1 578
	kupnja	19	1 634	712	2 018	2 963	980
	zamjena	271	2 008	3 215	7	-	-
	dar	88	4 091	1 452	398	892	598
	obavezni primjerak	6 822	12 857	-	44	-	-
	otkup MKM	-	-	-	19	-	-
Novine (broj naslova)	ukupno	215	1 600	46	334	115	42
	kupnja	-	47	30	107	108	36
	zamjena	-	22	13	-	-	1
	dar	-	38	3	17	7	5
	obavezni primjerak	215	1 493	-	203	-	-
	otkup MKM	-	-	-	7	-	-
Rukopisi i ocjenski radovi	ukupno	1 061	7 259	252	-	-	-
	kupnja	-	1 152	-	-	-	-
	zamjena	-	300	-	-	-	-
	dar	-	5 807	252	-	-	-
	obavezni primjerak	1 061	-	-	-	-	-
	otkup MKM	-	-	-	-	-	-
Ostala knjižna građa	ukupno	719	2 307	296	1 743	222	537
	kupnja	23	62	108	1 058	153	435
	zamjena	-	1	-	3	-	-
	dar	292	1 703	188	102	69	102
	obavezni primjerak	404	541	-	574	-	-
	otkup MKM	-	-	-	6	-	-
Audiovizualna građa	ukupno	863	419	111	6 839	1 448	356
	kupnja	-	36	103	5 972	1 270	197
	zamjena	-	-	2	-	63	-
	dar	136	47	6	732	115	159
	obavezni primjerak	727	336	-	23	-	-
	otkup MKM	-	-	-	112	-	-
Elektronička građa na prijenosnome mediju	ukupno	874	2 140	223	431	211	78
	kupnja	-	294	39	370	93	67
	zamjena	-	301	26	-	-	-
	dar	16	1 075	158	54	118	11
	obavezni primjerak	858	470	-	7	-	-
	otkup MKM	-	-	-	-	-	-
Igračke i didaktičke igre	ukupno	-	-	-	1 172	430	123
	kupnja	-	-	-	1 026	198	109
	zamjena	-	-	-	-	-	-
	dar	-	-	-	146	232	14
Digitalizirana građa	ukupno	1 309	13 805	2 143	1 594	-	-
	unutar knjižnice	1 309	8 617	1 099	550	-	-
	izvan knjižnice	-	5 188	1 044	1 044	-	-
Originalna digitalna građa	ukupno	45 535	150 950	75 364	3 740	-	-
	e-knjige	382	83 174	59 883	3 740	-	-
	e-časopisi	1 396	26 274	13 903	-	-	-
	e-ocjenski radovi	33 754	37 786	515	-	-	-
	drugi e-dokumenti	10 003	3 716	1 063	-	-	-

10. PRIHODI I RASHODI KNJIŽNICA U 2023.

euri

	Nacionalna knjižnica	Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice ¹⁾	Specijalne knjižnice ²⁾	Narodne knjižnice	Osnovnoškolske knjižnice	Srednjoškolske knjižnice
Rashodi						
ukupno	14 947 705,66	13 830 625,09	4 336 547,86	56 130 019,03	18 346 944,28	8 408 350,84
nabava knjižne građe	39 529,72	1 098 036,35	606 995,20	6 567 287,00	1 240 297,72	611 506,44
izobrazba knjižnog osoblja	20 328,97	60 573,55	23 497,31	131 789,52	62 817,08	32 767,22
troškovi bruto dohotka zaposlenika	5 663 171,77	9 715 682,39	3 469 514,39	33 563 061,19	16 775 959,22	7 560 941,42
ostali troškovi	9 224 675,20	2 956 332,80	236 540,96	15 867 881,32	267 870,26	203 135,76
Prihodi						
ukupno	15 343 973,14	3 305 150,59	-	56 944 108,05	20 597 137,56	9 583 456,33
prihodi iz proračuna/matične institucije ³⁾	13 624 449,57	2 537 544,26	-	50 745 799,32	20 361 312,10	9 429 921,68
vlastiti prihodi	1 207 023,11	236 398,55	-	3 032 789,00	133 399,63	71 316,51
ostali izvori prihoda	512 500,46	531 207,78	-	3 165 539,73	102 425,83	82 218,14

1) Prihod je u visokoškolskim, sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama izražen tako da su samostalne knjižnice financirane iz vlastitih prihoda i ostalih izvora prihoda. U knjižnicama u sastavu visokih učilišta ili sveučilišta prihod je prikazan kao prihod matične institucije.

2) Specijalne knjižnice ne raspolažu podacima o prihodima, nego samo podacima o rashodima. Prihod specijalnih knjižnica dio je ukupnih prihoda matične institucije i knjižnica je dio nje te se ne iskazuje zasebno.

3) Prihodi obuhvaćeni ovim Priopćenjem odnose se na izravne prihode knjižnica iz svih razina proračuna Republike Hrvatske (centralnih, državnih i lokalnih tijela), prihode za nabavu građe, vlastite prihode te ostale izvore prihoda.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o knjižnicama rezultat su obrade statističkih podataka iz administrativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice (NSK). Prema članku 6. stavku 3. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN, br. 17/19., 98/19., 114/22. i 36/24.), knjižnice su obvezne prikupljati statističke podatke o svom poslovanju i unositi ih u sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica u NSK-u u skladu sa standardima iz članka 12. stavka 2. navedenog Zakona.

Prikupljanje podataka iz administrativnih izvora u skladu je preporukama Kodeksa prakse europske statistike za korištenje administrativnih i drugih podataka kad god je to moguće radi smanjenja opterećenja izvještajnih jedinica te smanjenja troškova prikupljanja, obrade i objavljivanja statističkih podataka.

Obuhvat i usporedivost

Statističkim istraživanjem obuhvaćene su sve knjižnice koje su postojale 31. prosinca 2023. u Republici Hrvatskoj. Podaci su usporedivi s podacima iz prijašnjih godina.

Definicije i objašnjenja

Knjižnica je pravna osoba koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Vrste knjižnica prema namjeni i sadržaju knjižničnog fonda jesu nacionalna, visokoškolske, sveučilišne, znanstvene, specijalne, narodne i školske.

Specijalna knjižnica (stručna knjižnica) jest knjižnica koja obuhvaća jednu disciplinu ili određeno područje znanja. Naziv specijalna knjižnica u nekim se slučajevima upotrebljava za knjižnicu koja ponajprije služi specijalnoj kategoriji korisnika (npr. bolesnicima) ili je usmjerena na određeni oblik dokumenta (npr. fonoteka, fototeka, filmoteka). Može biti javna ako je osnivač Republika Hrvatska ili pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske te privatna ako je osnivač druga pravna ili fizička osoba.

Administrativna jedinica jest knjižnica ili skupina knjižnica koje djeluju pod jednom knjižničnom upravom. Administrativna jedinica može se sastojati od središnje knjižnice i ogranaka, odnosno podružnica.

Samostalna knjižnica jest samostalna javna ustanova, odnosno registrirana pravna osoba koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Knjižnica u sastavu jest ustrojstvena jedinica ustanove ili druge pravne osobe koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Knjižnični ogranak/podružnica/područna knjižnica jest ustrojbeni dio administrativne jedinice knjižnice smješten na izdvojenoj lokaciji koji pruža usluge korisnicima.

Pokretna knjižnica (bibliobus) jest pokretni odjel knjižnice s posebno opremljenim i namještenim vozilom za neposredno dostavljanje građe i pružanje usluga korisnicima.

Korisnički prostor (neto korisnički prostor) jest iskoristivi prostor za korisničke usluge. Uključuje prostor za čitanje, učenje (individualno ili grupno), posudbu, upute i informacije te druge usluge, prostore u kojima korisnici samostalno koriste knjižnicu (posudba i vraćanje građe, automatsko razduživanje i zaduživanje) i područja za rekreaciju i komunikaciju/odmor i druženje, višenamjenske dvorane, prostore za osobe koje su se iznenada razboljele i ulazno predvorje/aula te područja s građom u otvorenom pristupu koja su sastavni dijelovi korisničkih službi.

Korisničko mjesto jest sjedeće mjesto za korisnika (isključuje se sjedeće mjesto za odmor).

Knjižnična građa jest svaki jezični, slikovni i zvučni dokument na lako prenosivu materijalu ili u elektronički čitljivu obliku informacijskoga, umjetničkoga, znanstvenoga ili stručnog sadržaja proizveden u nekoliko primjeraka i namijenjen javnosti te rukopisi. Knjižničnom građom smatraju se i igre, igračke i slično ako su dio knjižničnog fonda.

Knjižna građa jest fizička knjižnična građa koju ima knjižnica, a nije u digitalnom obliku. Uključuje knjige, serijske publikacije, rukopise, ocjenke radove, brošure te ostalu knjižnu građu (karte, fotografije, reprodukcije umjetničkih djela i slično).

Fond je ukupnost građe knjižnice u svim formatima.

Knjiga je neperiodička tiskana publikacija od najmanje 49 stranica, bez omota.

Brošura je neperiodička tiskana publikacija od najmanje pet, ali ne više od 48 stranica, bez omota.

Časopis je periodička publikacija u više svezaka čije objavljivanje nije vremenski ograničeno, tj. koja se osniva s namjerom da se objavljuje u neograničenom broju svezaka. Objavljuje se u više ili manje u redovitim vremenskim razmacima.

Svezak je fizička jedinica bilo kojega tiskanog djela ili rukopisa sadržanoga u jednom uzevu.

Novine su serijska jedinica građe koja se objavljuje u čestim razmacima, obično dnevno, tjedno ili polutjedno i izvještava o tekućim zbivanjima i temama od javnog interesa.

Rukopis je originalna građa pisana rukom ili na pisaćem stroju.

Ocjenski radovi jesu radovi koji su uvjet za završetak studija i stjecanje određenog naziva ili stupnja tercijarnog obrazovanja. U Republici Hrvatskoj uključuju doktorski rad ili disertaciju (na kraju poslijediplomskoga sveučilišnog studija), diplomski rad (na kraju diplomskoga i integriranoga diplomskoga i preddiplomskoga sveučilišnog studija) i završni rad (na kraju svih ostalih studija, no često označuje završni rad preddiplomskog studija).

Digitalizirana građa jesu preslike izvornika izrađene postupkom digitalizacije odnosno pretvorbom u digitalni oblik. Digitalizirani mogu biti različiti oblici, poput teksta, audiografe, videografe itd.

Digitalna građa u izvorno digitalnom obliku jest građa koja je izvorno nastala u digitalnom obliku, npr. e-knjige, e-časopisi, e-novine i drugi digitalni dokumenti obrađeni i pohranjeni u repozitoriju ustanove.

Audiovizualna građa jest vrsta neknjižne građe koja se može upotrebljavati samo s pomoću nekog uređaja poput projektor, čitača/čitala, naprave za povećavanje itd. U audiovizualnu građu ubrajaju se filmovi (filmske kasete, kutije, kolutovi i petlje), mikrooblici (mikrofilmovi, mikrolistići), videosnimke (videovrpce, videokasete, videokutije i videodiskovi), vizualne projekcije (dijafilmovi, dijapozitivi, prozirnice, stereografi i mikroskopski preparati) i zvučne snimke (gramofonske ploče, kompaktni diskovi, magnetofonske vrpce, zvučne kasete i zvučne kutije).

Elektronička zbirka jesu izvori u elektroničkom obliku kao dio knjižnične zbirke, izvorno digitalni ili digitalizirani.

Elektronička knjiga jest jedna ili više računalnih datoteka omeđenog sadržaja koje su dostupne javnosti na mreži (mrežna knjiga) ili u materijalnom obliku (na CD ROM-u i DVD-u).

Ostala knjižnična građa jest sva druga građa osim knjiga, periodike, rukopisa, mikrooblika i audiovizualne građe. Uključeni su materijali kao što su karte, grafikoni, umjetničke reprodukcije, fotografije, tehnički crteži, igračke, multimediji i slično.

Prinova je dokument ili jedinica građe koja se dodaje zbirci u izvještajnom razdoblju.

Korisnik knjižnice (član knjižnice) jest svaka osoba učlanjena u knjižnicu kao korisnik građe i usluga u izvještajnoj godini.

Aktivni korisnik jest član knjižnice (upisani korisnik) koji je posjetio ili koristio knjižnicu ili usluge u izvještajnoj godini. Korištenje može obuhvaćati i korištenje elektroničkih usluga u knjižnici ili izvan nje.

Posjet je čin ulaska u prostore knjižnice ili pristupa mrežnim stranicama knjižnice kako bi se koristila jedna od usluga koje knjižnica pruža.

Fizički posjet jest čin ulaska korisnika u prostore knjižnice kako bi se koristila jedna od usluga koje knjižnica pruža.

Virtualni posjet jest individualni vanjski virtualni posjet mrežnim stranicama i katalogu knjižnice.

Izobrazba korisnika jesu programi izobrazbe s razrađenim planom predavanja radi usvajanja znanja i vještina za korištenje knjižnice te drugih informacijskih i tehničkih usluga. Može uključiti obilazak knjižnice uz stručno vodstvo, poduku o informacijskoj tehnologiji i mrežnim uslugama s obrazovnim sadržajima.

Radionica je aktivnost koju organizira stručni zaposlenik knjižnice za korisnike. Izobrazba korisnika definira se kao program ustanovljen s posebnim planom predavanja radi podučavanja korisnika za korištenje knjižnice te drugih informacijskih i tehničkih usluga. Obuhvaća i obilazak knjižnice uz stručno vodstvo, poduku o informacijskoj tehnologiji i mrežnim uslugama s obrazovnim sadržajima. Izobrazbe u sklopu projekta ubrajaju se samo ako je projekt namijenjen korisnicima knjižnice.

Knjižnična događanja jesu aktivnosti organizirane za korisnike s književnom, kulturnom ili društvenom namjenom, npr. posjeti autora, čitateljske skupine, književni susreti i izložbe.

Međuknjižnična posudba jest posudba dokumenta u materijalnom obliku (knjige) ili dostava dokumenta kao preslike iz jedne knjižnice drugoj koja nije pod istom upravom. Obuhvaća i elektronički posredovanu dostavu dokumenata.

Knjižničarski savjetnik jest osoba koja ima najmanje pet godina rada u knjižničarskoj struci nakon stjecanja zvanja višega knjižničara te stručna znanja kojima je stručno stečeno još najmanje 500 bodova u skladu s *Mjerilima za ocjenjivanje stručne osposobljenosti*.

Viši knjižničar jest osoba koja ima položen stručni ispit za diplomiranoga knjižničara, najmanje pet godina rada u struci nakon položenoga stručnog ispita za diplomiranoga knjižničara te stručna znanja kojima je stečeno najmanje 400 bodova u skladu s *Mjerilima za ocjenjivanje stručne osposobljenosti*.

Diplomirani knjižničar jest osoba koja ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti s najmanje 60 ECTS bodova iz programa knjižničarskog usmjerenja, odnosno studij knjižničarskog usmjerenja kojim je stečena visoka stručna sprema u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, ili završen drugi studij kojim je stečena visoka stručna sprema u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu tog Zakona, uz obvezu stjecanja 60 ECTS bodova iz programa knjižničarskog usmjerenja u roku od tri godine od dana zapošljavanja te položen stručni ispit za diplomiranoga knjižničara.

Knjižničar je osoba koja ima završen preddiplomski sveučilišni studij iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti s najmanje 30 ECTS bodova iz temeljnih predmeta knjižničarstva, završen drugi studij kojim je stečena viša stručna sprema u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju uz obvezu stjecanja najmanje 30 ECTS bodova iz temeljnih predmeta knjižničarstva u roku od tri godine od zapošljavanja te položen stručni ispit za knjižničara.

Pomoćni knjižničar jest osoba koja ima završenu četverogodišnju srednju školu i položen stručni ispit za pomoćnoga knjižničara.

Ostalo knjižnično osoblje jesu zaposlenici knjižnica koji nemaju stručno knjižnično zvanje.

Studenti su polaznici fakulteta koji honorarno rade u knjižnicama ili u sklopu pojedinih kolegija odraduju praktičnu nastavu u knjižnicama.

Prihod knjižnice jesu financijska sredstva osigurana za redovitu djelatnost knjižnice.

Vlastiti prihod jest prihod koji ostvaruje knjižnica. Odnosi se na prihode dobivene od obavljanja usluga i/ili isporuke dobara na tržištu, poput prodaje vlastitih izdanja ili najma prostora, prihode od osnovne djelatnosti knjižnice, kao što su prihodi od članarina, zakasnina i imovine (kamate).

Rashod knjižnice jest izdatak koji je nastao vođenjem knjižnice. Obuhvaća nabavu knjižne građe, bruto prihode zaposlenika, izobrazbu knjižničnog osoblja i ostale rashode knjižnice.

Kratice

CD ROM	ispisni kompaktni disk ili optički disk – memorija sa stalnim sadržajem
DVD	digitalni videodisk
ECTS	Europski sustav prijenosa bodova
MKM	Ministarstvo kulture i medija
NN	Narodne novine
WLAN	bežična lokalna internetska veza

Znakovi

- nema pojave

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111
Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Dubravka Rogić-Hadžalić, načelnica Sektora demografskih i društvenih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Marija Gojević, Gordana Bralić i Maja Lončar

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154, 48 06 115
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije
Telefon: (+385 1) 21 00 455
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr